

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »forslag til Rådets henstilling om blandet læring for inkluderende undervisning af høj kvalitet på primær- og sekundærtrinet«

(COM(2021) 455 final)

(2022/C 105/19)

Hovedordfører: **Tatjana BABRAUSKIENĖ**

Hovedordfører: **Michael MCLOUGHLIN**

Anmodning om udtalelse	Rådet, 30.8.2021
Retsgrundlag	Artikel 165, stk. 4, og artikel 166, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget på plenarforsamlingen	20.10.2021
Plenarforsamling	nr. 654
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	152/0/0

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) glæder sig over, at forslaget understreger, at »uddannelse er en grundlæggende menneskeret og en af barnets rettigheder«. EØSU glæder sig også over, at formålet med forslaget er at gennemføre den europæiske søjle for sociale rettigheder og andre vigtige EU-initiativer⁽¹⁾, der sigter mod at fremme samarbejde blandt medlemsstaterne med henblik på at gøre inkluderende undervisning af høj kvalitet til virkelighed i den grønne og den digitale omstilling af det sociale og økonomiske liv og arbejdsmarkedet.

1.2. EØSU opfordrer igen »Kommissionen og medlemsstaterne til at gennemføre det første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder, som skal gøre god og inkluderende undervisning og livslang læring til en ret for alle i Europa«⁽²⁾, og til at anvende dette princip og forbedre uddannelserne inden for digitale færdigheder og kompetencer med støtte til blandet læring for alle og — efter aftale med arbejdsmarkedets uddannelsespartier og civilsamfundet — bæredygtig offentlig finansiering.

1.3. EØSU henviser til sin udtalelse⁽³⁾, hvori udvalget anmoder om, at »gennemførelsen af handlingsplanen for digital uddannelse 2021-2027 skal sikre en effektiv social dialog og høring af interessenter, respekt for og håndhævelse af arbejdstagerrettigheder samt arbejdstagernes information, høring og deltagelse i udviklingen af digitale færdigheder og iværksætterkompetencer, navnlig inden for erhvervsrettet uddannelse, voksenuddannelse og medarbejderuddannelse med henblik på at mindske den kvalifikationskløft, virksomhederne står over for«.

1.4. EØSU opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at bygge videre på erfaringer med uddannelse under covid-19-krisen og til at sikre, at blandet læring udformes omhyggeligt og udøves i den afbalancerede læseplan med støtte fra passende pædagogiske værktøjer med henblik på at sikre, at alle børn får et passende og innovativt læringsmiljø og passende og innovative læringsværktøjer. Medlemsstaterne skal sikre, at der etableres blandet læring for at støtte inkluderende undervisning af høj kvalitet, navnlig for børn i nød. Selv om det vinder frem og får mere opmærksomhed kræver blandet læring som koncept stadig yderligere forskning og studier, navnlig fra de uddannelsesmæssigt dårligst stillede perspektiv samt for skoler på primærtrinet og det tidlige sekundærtrin.

⁽¹⁾ COM(2020) 625 final, COM(2020) 624 final, EUT C 66 af 26.2.2021 s. 1, EUT C 221 af 10.6.2021, s. 3.

⁽²⁾ EUT C 56 af 16.2.2021, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 286 af 16.7.2021, s. 27.

1.5. EØSU bemærker, at det for at sikre mere selvstændighed for studerende i deres læringsprocesser er vigtigt, at blandet læring er tilgængelig for alle studerende og ikke kun for dem, der bor i landområder, hvor der ikke er adgang til skoler, eller er i tertiærudannelse, hvor der kræves selvstændig læring fra de studerendes side.

1.6. EØSU bemærker, at de studerendes sundhed og sikkerhed, især når det gælder studerende på erhvervsuddannelser, skal sikres i forbindelse med projektbaseret læring, der ikke foregår på skoler. Længerevarende fjernundervisning, der blev anvendt under covid-19-krisen, har haft negative konsekvenser for de studerendes og lærernes mentale og fysiske trivsel samt for elevernes læringsudbytte. EØSU glæder sig over forslaget fokus på, at kvalificerede psykologer skal støtte de studerendes og lærernes trivsel på en effektiv måde.

1.7. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at blandet læring medtages i deres uddannelsesstrategi efter effektiv dialog med arbejdsmarkedets relevante uddannelsespartner og interessenter inden for uddannelse på en måde, der bidrager positivt til inkluderende undervisning af høj kvalitet for studerende, sikrer adgang til gode undervisnings- og læringsmiljøer og de nødvendige værktøjer og den nødvendige støtte til lærere og ikke lader studerende stå tilbage uden støtte.

1.8. EØSU opfordrer endvidere medlemsstaterne til at sikre, at blandet læring ikke er skadelig for den sociale værdi af uddannelse eller relevansen af personlig undervisning i uddannelsesprogrammer. Erfaringerne med nødundervisning og -læring online under covid-19-pandemien har kastet lys over den uerstattelige værdi af personlig undervisning og af løbende interaktion og feedback mellem lærere og studerende for at sikre inkluderende undervisning af høj kvalitet. Relationer mellem studerende og lærere er afgørende for de studerendes motivation og læring, hvilket ikke bør undermineres af blandet læring.

1.9. EØSU anmoder medlemsstaterne om at sikre, at udviklingen af personlige uddannelsesplaner tager højde for de studerendes behov for hjælpemiddelteknologi. EØSU understreger desuden, at dette kræver, at lærerne får tilstrækkelig hjælp fra støtte medarbejdere, der kender disse teknologier og er i stand til at udnytte dem effektivt til at opfylde de behov, som studerende med handicap har.

1.10. EØSU understreger lærernes centrale rolle i blandet læring. Personaleudvekslinger, samarbejdsprojekter og personlig undervisning er mulig, hvis der er afsat tilstrækkelig undervisningstid til det, og skoleledelsen bakker op om det. Det er meget vigtigt at fremme et fællesskab for blandet læring, der fremmer værdien af undervisnings- og uddannelsesteknologi.

1.11. Desuden understreger EØSU, at blandet læring for at sikre inkluderende undervisning af høj kvalitet bør bidrage til gennemførelsen af »Rådets konklusioner om fremtidens europæiske lærere og undervisere«. EØSU opfordrer i denne henseende medlemsstaterne til effektivt at støtte lærerne i deres forberedelser til at yde støtte til studerende i forbindelse med god blandet læring ved at forbedre, ajourføre og gøre indledende og løbende professionel udvikling mere relevant i forhold til lærernes og de studerendes behov.

1.12. EØSU glæder sig over de foreslåede tiltag til støtte for lærernes IT-færdigheder såsom digitale opkvalificeringskurser, -programmer og -værktøjer for lærere og udvikling og videreformidling af pædagogiske moduler og ressourcer online og i klasseværelset. Desuden bør forslaget støtte lærernes ret til at modtage ajourført og tilgængelig løbende professionel udvikling. Dette bør anerkendes i social dialog og kollektive forhandlinger på nationalt, regionalt og lokalt plan med meningsfuld inddragelse af arbejdsmarkedets uddannelsespartner.

1.13. EØSU understreger, at masselæringskurser online (MOOC'er) ikke nødvendigvis er interaktive eller baseret på god pædagogik. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at yde mere alsidig uddannelsesstøtte til lærere, undervisere, skoleledere og undervisere på læreruddannelsen vedrørende blandet læring på platformen School Education Gateway, der fører til certificering. De tekniske ressourcer og materialer, der er udviklet med støtte fra Kommissionen, og som skal anvendes til blandet læring, skal være pålidelige, lette at bruge, oversat til alle officielle EU-sprog og enstemmigt godkendt af alle interessenter i læringsprocessen. EØSU anbefaler, at European Teacher Academy-projekterne også bliver bedt om at udvikle fælles akkrediterede læreruddannelsesprogrammer om forbedring af pædagogikken i forbindelse med blandet læring. Mikroeksamensbevisers rolle i forbindelse med blandet læring bør undersøges.

1.14. EØSU glæder sig over, at forslaget lægger vægt på trivsel inden for lærerfaget og på at gøre faget attraktivt, og foreslår, at medlemsstaterne ansætter flere lærere for at støtte undervisningsstabens trivsel. EØSU bemærker, at den alvorlige mangel på lærere og de lidt attraktive arbejdsforhold og lønninger⁽⁴⁾ har negative konsekvenser for undervisningens kvalitet. Dette kan skabe en hindring for udviklingen af inkluderende systemer til blandet læring af høj kvalitet.

1.15. EØSU påpeger, at kombinationen af fysisk undervisning og fjernundervisning forudsætter, at lærerne er kreative og innovative⁽⁵⁾ og har gode pædagogiske færdigheder. Det er vigtigt at udforme blandet læring på en sådan måde, at den respekterer lærernes arbejdsbyrde, arbejdstid og anstændige arbejdsforhold og sikrer, at de har et støttende arbejdsmiljø.

1.16. EØSU anbefaler, at der sikres demokratisk skoleledelse, hvor de studerende og lærerne har reel selvstændighed til at styre deres egen lærings- og undervisningsproces. EØSU fremhæver igen betydningen af at sikre og styrke den demokratiske ledelse af uddannelses- og undervisningssystemer, der bør omfatte meningsfuld høring af det organiserede civilsamfund⁽⁶⁾.

1.17. EØSU bemærker, at blandet læring uden for en formel uddannelsessammenhæng, f.eks. uformel og ikkeformel læring, skal anerkendes med effektiv gennemførelse af Rådets henstilling af 20. december 2012 om validering af ikkeformel og uformel læring. Uformel og ikkeformel læring spiller afgjort en vigtig rolle med hensyn til at støtte udviklingen af essentielle interpersonelle, kommunikative og kognitive færdigheder, herunder bl.a. kreativitet, aktivt medborgerskab og færdigheder til arbejdslivet. Deltagelse i valideringsprocesser skal være tilgængelige for alle og støttes med bæredygtige offentlige investeringer.

1.18. EØSU understreger, at veludviklet blandet læring skal understøttes af bæredygtige offentlige investeringer, fremhæves som del af det europæiske semester og have støtte fra yderligere EU-fonde såsom genopretnings- og resiliensfaciliteten, Erasmus+ og ESF+. Det er vigtigt for enhver lærende, at adgangen til onlinelæringsprogrammer af høj kvalitet støttes. Der er behov for flere investeringer, især for at sikre fjernundervisning af høj kvalitet for studerende på erhvervsuddannelser og for at sikre deres adgang til værktøjer og simulatorer, der hjælper dem med selvstændig praktisk læring i et sikkert miljø og stiller offentlige centre til livslang læring⁽⁷⁾ og biblioteker til rådighed.

1.19. EØSU bemærker, at den voksende brug af digitale værktøjer inden for rammerne af blandet læring i stigende grad udsætter studerendes og læreres datasikkerhed samt læreres intellektuelle ejendomsret for fare. Derfor bør Kommissionen og medlemsstaterne sørge for bæredygtig offentlig finansiering og etablere en passende juridisk ramme gennem høringer med arbejdsmarkedets uddannelsespartner og interessenter inden for uddannelse, der sikrer databeskyttelse og intellektuel ejendomsret inden for uddannelse. EØSU er bekymret over, at der i henstillingen gives udtryk for, at det ikke kræver yderligere midler at gennemføre planerne i forslaget. Finansiering kan være en måde til at udnytte samarbejdet på områder, hvor der ikke er nogen stærk EU-kompetence. Omkostningerne kan omfatte hosting, vedligeholdelse og udstyr til integrering af en platform, hosting af undervisningsressourcer, datasikkerhed, udstyr til lærere og elever osv. De dårligst stillede studerende vil lide mest, hvis der ikke er ordentlige ressourcer.

1.20. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at tackle det stadig større antal undervisningsudbydere og væksten i sektoren for uddannelsesteknologi, der i stigende grad vil blive tilgodeset af gennemførelsen af blandet læring i uddannelsesprogrammer. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at udvikle national lovgivning, inklusive muligheden for at oprette offentlige platforme til onlineundervisning og -læring for at beskytte den offentlige værdi af uddannelse. Desuden

⁽⁴⁾ Kommissionen: Teachers in Europe Careers, Development and Well-being, 2021.

⁽⁵⁾ Kommissionen: Blended learning in school education — guidelines for the start of the academic year 2020/21.

⁽⁶⁾ EUT C 286 af 16.7.2021, s. 27.

⁽⁷⁾ P. Downes (2011), *Multi/Interdisciplinary Teams for Early School Leaving Prevention: Developing a European Strategy Informed by International Evidence and Research*. Kommissionen, NESET (Network of Experts on Social Aspects of Education and Training), Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur, Bruxelles.

bør offentlige platforme implementeres gennem meningsfuld høring af arbejdsmarkedets uddannelsesparter og uddannelsesinteressenter med fuld respekt for læreres og undervisningspersonales professionelle selvstændighed samt uddannelsesinstitutioners akademiske frihed og selvstændighed uden at lægge pres på lærere eller undervisningspersonale vedrørende det uddannelsesmateriale og de pædagogiske metoder, de anvender.

1.21. I kraft af den betydning, blandet læring som helhed tillægges, foreslår EØSU, at diskret måling og differentieret dataindsamling baseret på alder, der anerkender børns og unges forskellige udviklingsmæssige behov, udvikles til denne henstilling. Dette bør gøre det muligt at indsamle information om relaterede metrikker for dårligt stillede såsom mobning og skolefravald. De præcise målinger kan udvikles i samarbejde med de relevante partnere. På samme måde skal der som følge heraf være klar rapportering og overvågning af leveringen af henstillingen.

2. Generelle bemærkninger

2.1. I denne udtalelse ses der på forslaget til Rådets henstilling om blandet læring for inkluderende undervisning af høj kvalitet på primær- og sekundærtrinet. Udtalelsen lægger også vægt på grundlæggende erhvervsuddannelse på sekundærtrinet. Den foreslåede henstilling anbefaler ikke, at underviserens tilstedeværelse i læringen reduceres og opmuntrer ikke til flere timer foran en skærm. EØSU glæder sig over inddragelsen af unge, der bør opretholdes og fortsættes i hele processen.

2.2. I henhold til en undersøgelse fra Kommissionen ⁽⁸⁾ forstås blandet læring som en hybridtilgang, der kombinerer undervisning på skolen med fjernundervisning, inklusive onlineundervisning. Blandt læring er en fleksibel model, der kan understøtte et projekts eller en studieplans fremskridt, samtidig med at det ikke kræver, at lærere og lærende til enhver tid befinder sig på det samme fysiske sted.

2.3. Mens skolebaseret undervisning fremmer de lærendes sociale kompetencer, trivsel, tilhørsforhold, fællesskabsfølelse og bedre personlig interaktion mellem lærere og studerende og blandt de studerende indbyrdes, kan velorganiseret blandet læring hjælpe de lærende med at opnå mere selvstændig, individuel og selvstyret læring ⁽⁹⁾. Det kan være særlig velegnet til læring i forbindelse med kreative fag, inklusive videomateriale.

2.4. Selv om forslaget beskriver blandet læring som en hybridtilgang og understreger dens fleksibilitet og potentiale for fremme af selvstændige studier, er der behov for yderligere afklaring vedrørende den rolle, som lærere og undervisere spiller i forbindelse med gennemførelsen af blandet læring. I denne henseende er det vigtigt at sikre, at blandet læring gennemføres i læseplaner med en tilgang for hele skolen, der tager højde for læreres, studerendes og deres familiers behov. Det er også nødvendigt, at blandet læring gennemføres i skoletiden og ikke skaber en ikkebæredygtig overbelastning for lærere eller en ekstra byrde for elevernes familier.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Covid-19-krisen har tvunget studerende på skoler på primær- og sekundærtrinet og erhvervsuddannelser til at blive mere selvstændige lærende. Skoler og lærere er — for det meste uden ordentlig forberedelse — blevet tvunget til at tilpasse sig nødonlineundervisning og -fjernundervisning via digitale beskedtjenester, e-mails, onlinevideochat og andre muligheder for oprettelse af forbindelse til børnene for at levere passende undervisning under nedlukningen. Det har også været en stor udfordring for børn med handicap, der er dårligere stillet i forbindelse med interaktion via digitale medier. Regeringer, TV-selskaber, arbejdsmarkedets parter, uddannelses- og undervisningsudbydere, NGO'er og enkeltpersoner har arbejdet utroligt hurtigt for at hjælpe lærere med at oprette virtuelle klasseværelser og samarbejdsplatforme, men der er stadig meget at gøre.

3.2. I kraft af covid-19-krisens store konsekvenser for unge og uddannelsessystemet skal vi også være forsigtige med hensyn til timingen af forandringer. Denne tilbagevenden til fysisk undervisning kræver tid, og mange unge skal vænne sig til at vende tilbage til det »normale«. For mange forandringer på for kort tid kan virke destabiliserende. Børn og unge har været hårdest ramt af covid-19-krisen. Deres uddannelse, socialisering, økonomiske udsigter og mentale sundhed har lidt særlig meget under pandemien. Prioriteten i den kommende periode bør være normalisering og et særligt fokus på trivsel, mental sundhed og formel undervisning.

⁽⁸⁾ Kommissionen: Blended learning in school education — guidelines for the start of the academic year 2020/21.

⁽⁹⁾ Ibid.

3.3. EØSU giver udtryk for bekymring over mulighederne for skoler på primærtrinnet og sågar tidlige klasser på sekundærtrinnet for at håndtere blandet læring, da disse aldersgrupper ofte mangler de nødvendige kompetencer til at være aktive lærende i et blandet læringsmiljø. De mangler normalt selvledelse, samarbejdsevner, IKT-færdigheder, videnopbygning, selvevalueringsfærdigheder og adskillige andre såkaldte færdigheder til det 21. århundrede. Disse færdigheder er nødvendige for succesrig læring i et blandet miljø, og mangel på disse færdigheder i en gruppe af lærende er en reel trussel mod levering af blandet læring af høj kvalitet. Der skal etableres et princip om, at eksperimentelle overgange til blandet læring begynder med ældre elever snarere end med yngre.

3.4. EØSU understreger, at studerende på erhvervsuddannelser under covid-19 er gået glip af størstedelen af den praktiske læring, der erhverves under praktikophold. Manglende adgang til bredbånd og IT-værktøjer, utilstrækkelig interaktion mellem lærere og studerende og mangel på passende undervisningsmiljøer har ført til større frafald, navnlig blandt piger og socioøkonomisk dårligt stillede børn. Blandet læring skal derfor udformes og implementeres omhyggeligt for at sikre, at alle børn har adgang til et inkluderende læringsmiljø og værktøjer. Henstillingen fokuserer i det store og hele på undervisning på primær- og sekundærtrinnet og på grundlæggende erhvervsuddannelser på sekundærtrinnet, men det ville være nyttigt at udforske potentialet for blandet læring i forbindelse med praktikophold.

3.5. Forslaget omfatter blandt andre foranstaltninger en direkte reaktion på krisen til »prioritering af de lærendes og deres familiers fysiske og mentale trivsel« samt at sætte »mere skub i udviklingen af de lærendes og familiernes digitale kompetencer«. I denne henseende understreger EØSU, hvor vigtigt det er at udvide omfanget af sikring af trivsel og forbedring af digitale kompetencer for at dække hele uddannelsessystemet, inklusive især lærere, undervisere og skoleledere.

3.6. EØSU glæder sig over, at Kommissionen foreslår at udvikle specifikt vejledningsmateriale, håndbøger og andre konkrete dokumenter i samarbejde med medlemsstaterne på grundlag af fakta, peerlæringsaktiviteter og god praksis. Dette vil afhjælpe de fastlagte mangler i støtten til udviklingen af en tilgang med blandet læring på skole- og systemplan. Arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter bør også være del af dette samarbejde. Hvert træk, hver ændring og hver justering af uddannelsessystemerne skal udføres med største forsigtighed. Vi skal være helt sikre på, at sådanne ændringer på ingen måde forværrer situationen for de uddannelsesmæssigt dårligst stillede og øger skolefrafaldet, som nok er de største udfordringer, vores uddannelsessystem står over for.

3.7. EØSU mener, at blandet læring har potentiale til helt at ændre både undervisning og læring. Mens forslaget betoner »de muligheder, blandet læring giver, herunder forbedring af undervisningens kvalitet og inklusion, samt bred kompetenceudvikling og trivsel for lærende«, understreger EØSU dog, at der skal tages grundigt højde for begrænsningerne i gennemførelsen af blandet læring. Det gælder navnlig i landområder og fattigdomslommer, hvor infrastrukturen (manglende adgang til bredbånd og IT-værktøjer) og støttende omgivelser (det hjemlige miljø, økonomisk baggrund osv.) til blandet læring af høj kvalitet, der er til fordel for de studerende, mangler. Forbindelse til kraftige og pålidelige netværk er afgørende, især hvis hele familien skal bruge forbindelsen til sine aktiviteter. Desuden er det ikke alle studerende, der har tilstrækkelige digitale færdigheder, tilstrækkelig selvdisciplin eller tilstrækkelig selvstændighed til at følge undervisningen på egen hånd og løse opgaver uden fysisk interaktion med lærerne. Generelt afhænger succesrig blandet læring i høj grad af forældrenes overvågning og hjælp — især når det gælder unge lærende. Der er risiko for, at dette skaber eller forværrer ulighed i elevernes læringsudbytte og bidrager til en stigning i skolefrafaldet, idet ikke alle har forældre, der er i stand til eller til rådighed til at opfylde rollen på en god måde.

3.8. Mens uddannelsessystemerne i stigende grad har oplevet et skift i retning af privatisering i de senere år, bør blandet læring gennemføres i uddannelsesprogrammerne på en sådan måde, at det beskytter ansvarlighed og gennemsigtighed i ledelsen af offentlige uddannelsessystemer mod påvirkning fra private og kommercielle interesser og spillere. Uddannelse som et offentligt gode må ikke undermineres af blandet læring.

3.9. Før covid-19 blev underviserne udfordret af en voksende læringskløft blandt eleverne på grund af forskellige socioøkonomiske vanskeligheder. Andre faktorer omfatter racisme, segregering og et generelt fald i den sociale opstigning og en nedgang i den globale økonomi. Der har generelt også været en stigende afhængighed af f.eks. hjemmearbejde, hvilket kun er med til at øge resultatkløften. Isolation og selv læring har ligeledes negative psykologiske konsekvenser. For mange studerende, navnlig dem fra socioøkonomisk dårligt stillede baggrunde, er fysisk interaktion med lærere og andre

studerende en kilde til tryghed, der er med til at reducere læringskløften. Den igangværende covid-19-pandemi har forværret læringskløften, inklusive kløften mellem digitale færdigheder, så flere studerende er i fare for at gå glip af læring.

3.10. EØSU gør opmærksom på, at den grundlæggende uddannelse af lærere og deres fortsatte professionelle udvikling ikke gør nok for at give lærerne de relevante færdigheder, herunder digitale færdigheder, pædagogiske metoder eller undervisningsmaterialer til undervisning gennem blandet læring. Dette gælder især, når der arbejdes med studerende med særlige behov, i et multikulturelt miljø eller med dårligt stillede studerende, hvilket er endnu mere problematisk end normalt, idet det straffer netop de grupper af lærende, der har brug for ekstra støtte i den nuværende situation. Det Europæiske Handicapforum opfordrer til lige adgang til uddannelsesydelser for medarbejdere og studerende med handicap og levering af ydelser som tegnsprogstolkning, undertekster og tilpasset arbejde.

3.11. Selvvurderingsværktøjer, der er omtalt i forslaget, såsom det kommende SELFIE-værktøj til lærere, har potentialet til at støtte gennemførelsen af blandet læring. EØSU ønsker dog at gøre opmærksom på risikoen for, at disse værktøjer kan føre til benchmarking blandt uddannelsesinstitutioner med henblik på rangordning af skoler, skoleligaer og -konkurrencer. Det er vigtigt, at gennemførelsen af blandet læring respekterer enhver uddannelsesinstitutionens særlige egenskaber og prioriteter for så vidt angår brugen af informations- og kommunikationsteknologier (IKT'er), der bør være genstand for læreres, underviseres og skolelederes accept.

3.12. Arbejdet med børn og unge skal i stigende grad baseres på de berørtes reelle løbende deltagelse i overensstemmelse med artikel 12 i FN's konvention om barnets rettigheder. Bortset fra en enkelt høring er der ikke noget særligt fokus på børnenes synspunkter i henstillingen. Denne mangel bør afhjælpes. Mange medlemsstater udvikler modeller til bedste praksis, og EU er i færd med at udvikle sin egen strategi for barnets rettigheder. Denne type forandring bør i sidste ende være tydelig i skolernes ledelse og evaluering.

Bruxelles, den 20. oktober 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
